

Laczlavik György

Egy merész vállalkozás és tapasztalatai (2016–2018)

*A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára
1526–1570 közötti iratainak feltárása, digitalizálása és feldolgozása*

Az Országos Levéltárban a magyarországi középkorkutatás elősegítésére levéltáros elődeink 1875-től kezdődően kigyűjtötték a magyar történelem viszontagságos évszázadait túlélő és sokfelé szétszóródott levéltári anyagból az 1526 előtt keletkezett iratokat. Ez a gyűjtemény a Diplomatikai Levéltár, amelyben ma már több mint 108 000 oklevél található, és amely adatbázis segítségével¹ közel 20, online pedig közel 10 éve kutatható.² A mohácsi csata nemcsak egy korszak végét, hanem egy új korszak kezdetét is jelentette. A csatát követő évtizedek forrásadottsága azonban sajnos semmi- ben nem különbözik az 1526 előttől, kutatásához azonban nem rendelkezünk egy a fent említetthez hasonló segítséggel.

A levéltár régóta dédelgetett terve volt, hogy ezt a darabszintű feltáró munkát folytassa az 1526 utáni iratokkal. Erre kaptunk lehetőséget a Reformáció Emlékbizottság támogatásával. 2016 tavaszán kezdtük el – természetesen már egy új feltételrendszerben³ – az Országos Levéltár 1526. augusztus 29. és 1570 között keletkezett iratainak feltárását. A levéltár eredeti elképzelései szerint 1550 lett volna a felső korszakhatár, amelyet a reformáció korának vizsgálata miatt terjesztettünk ki 1570-ig. 1570 után az eltervezett szisztematikus feldolgozás már nem lehetséges, ugyanis a központi kormányzervek irattermelése rendkívüli mértékben megnövekedett.

A projekt tervezési szakaszában 491 darab törzsegységet (fond/állag) találtunk, amelyekben feltételezhettük, hogy tartalmaznak a kijelölt időhatárok közötti iratokat. A tervezéskor meghatározott célkitűzésünk az volt, hogy minden 1526–1570 közötti iratot „megtaláljunk” eredetiben vagy másolatban, ami becsléseink szerint mintegy 100 000 iratot jelentett. A dokumentumok digitális képét online, egy jól kereshető adatbázison keresztül szeretnénk volna mind a professzionális mind pedig az amatőr kutatók, illetve a szélesebb nagyközönség számára elérhetővé tenni. Az adatbázis mellett az MNL névterének építését is célul tűztük ki. A projektben az iratokat őrző

¹ A középkori Magyarország levéltári forrásainak adatbázisa. (Szerk. Ráczy György.) (ARCANUM CD-ROM) Bp., 2003.

² <https://archives.hungaricana.hu/hu/charters/> (A letöltés ideje: 2018. február 1.)

³ Az egyik legszembetűnőbb különbség, hogy a Diplomatikai Levéltárral ellentétben a kiválasztott iratok eredeti őrzési helyükön maradnak, csak virtuálisan képeznek külön gyűjteményt.

két főosztály (1945 előtti kormányservek, Magánlevéltárak és gyűjtemények), az Állományvédelmi és reprográfiai osztály, valamint az Informatikai és e-levéltár osztály vett részt. A levéltár hatalmas vállalkozása három (illetve négy) nagyobb munkafázisra bontható: 1. az iratok feltárása és digitalizálásra történő előkészítése, 2. digitalizálás, 3. az iratok feldolgozása, 4. online közzététel. Az MNL reformációs projektbizottságának⁴ döntése alapján az előkészítést mindkét főosztály saját hatáskörben szervezte, a digitalizálásért az Állományvédelmi és reprográfiai osztály lett a felelős, a feldolgozás szakmai irányítását pedig jelen sorok írója vette a kezébe.

Feltárás és előkészítés

A feltárást a már meglévő segédleteink segítségével végeztük el, új kutatásokat nem folytattunk. A feladat azonban ennek ellenére sem volt egyszerű, hiszen sok esetben ezek a segédletek nem kellően pontosak, sokszor éppen az évkör hiányzik, vagy csak század pontossággal állapították azt meg elődeink. További nehézséget jelentett, hogy szándékunkban állt a másolatban vagy átiratban fennmaradt iratok feltárása is. A feladat nehézségére tekintettel természetesen nem törekedhettünk a teljességre ebben az esetben.

Az iratok előkészítését az Országos Levéltár szakemberei által kidolgozott elvek alapján végeztük.⁵ A korábban felhalmozódott tapasztalatok azonban nem bizonyultak mindig elegendőnek, számos új problémára kellett megoldást találni a munka során. A digitalizálásra történt előkészítés jelen esetünkben azt jelentette, hogy minden egyes iratot önálló azonosítóval, vagyis jelzettel láttunk el, majd ezen belül az egyes oldalak oldalszámot kaptak. A jelzet megállapítása azonban nagyon sok esetben nehézséget okozott, ugyanis az adott törzsszámon belül korábban nem létezett jelzetstruktúra.⁶ Erre vonatkozóan az alábbi alapelveket dolgoztuk ki:⁷ az évrendezett iratok esetében az iratok mennyiségétől függően vagy 1-től sorszámoztuk a teljes anyagot, vagy ha túl nagy mennyiségről volt szó, akkor évenként újrakezdődő sorszámozást alkalmaztunk. Tárgyrendezett anyag esetében folyamatosan numeráltuk az adott tételt. Ebben az esetben nemcsak az 1526–1570 közötti részt, hanem az egész tételt, ha nem volt beláthatatlan mennyiségű.⁸ A lajstromozott iratok esetén termé-

⁴ Kovács Eleonóra (projektvezető), Rácz György országos levéltári, Fülöp Tamás megyei főigazgatóhelyettes; Puskás-Paulik Ágnes és Tóth Judit főlevéltárosok projektbizottsági tagok.

⁵ Czikkelyné Nagy Erika: Levéltári reprográfia, módszertani kézikönyv. Bp., 2014. p. 38–74.

⁶ A jelzetstruktúrát – amennyiben nem volt – nem csak a projektben feldolgozandó iratokra kellett megállapítani, hanem a teljes törzsszámszámra. Ez jelentős többletfeladatot okozott az előkészítés során.

⁷ Az alapelvek elsősorban a Magánlevéltárak és gyűjtemények főosztályára értendők. Az 1945 előtti kormányservek főosztályának iratanyaga ettől némiképp eltérő.

⁸ Ennek elsősorban levéltár-technikai okai voltak. Ugyanazon levéltári egységen belüli eltérő előkészítés a későbbiekben problémákat okozna. Mindez azt is jelenti, hogy jóval több iratot készítettünk elő, mint amit a projektben eredetileg terveztünk.

szetesen megtartottuk az eredeti jelzetet. Amennyiben a lajstromban nem szereplő iratok kerültek elő, a már létező számtól /a, /b stb. jelzéssel különböztettük meg őket.

A munkát – mint már említettem – a két iratórző főosztály önállóan szervezte. A projekttámogatás terhére egy-egy előkészítő kollégát sikerült alkalmazni 2016–2017-ben mindkét szervezeti egységben. Az előkészítésben – változó intenzitással – saját munkaerő is részt vett, továbbá nagy segítségünkre voltak a közfoglalkoztatási programban részt vevő munkatársaink is. Fontos hangsúlyozni, hogy a lajstromozott iratok kivételével az előkészítést nem levéltárosok végezték. A közel 90 000 irat⁹ megmozgatása nem volt egyszerű feladat. Ennek koordinálására a Magánlevéltárak és gyűjtemények főosztályán külön munkatársat jelöltünk ki.¹⁰ Az előkészítés során ugyanis nyilván kellett tartani, hogy az egyes törzsegységekben éppen hol tart a munka, ki, melyik fonddal dolgozik, milyen iratokat emeltünk ki előkészítésre, majd digitalizálásra. Minden egyes törzsegységről külön jegyzék is készült, amelyben a keletkezés évén kívül rögzítettük a jelzetet, a keletkezés évét, a leírási egységek mennyiségét (pagina) és a fizikai állapotát. Ezt a jegyzéket használtuk fel az iratok útjának követéséhez a kiemelésről a digitalizáláson át a reponálásig. Ezek az intézkedések garantálták, hogy a több kézen megfordult iratok végül visszakerüljenek a helyükre és egyik se vesszen el az akár több hónapot is felölelő eljárás alatt.

Digitalizálás

A digitalizálást szinte teljes egészében saját erőből oldotta meg a levéltár, a Reprográfiai és Állományvédelmi osztály keretein belül. Közfoglalkoztatott kollégák bevonására azonban ebben a szakaszban is sor került. Az emlékbizottság támogatásával két A3-as szkennert szereztünk be, amelyekkel sikerült felgyorsítani a digitalizálás folyamatát. A munka szervezése ugyancsak komoly szervezést igényelt,¹¹ ugyanis az iratokat nem méret alapján válogattuk, így szinte minden törzsegység iratai között voltak olyanok, amelyek méretük alapján nem voltak digitalizálhatók az A3-s szkennereken. Törekedtünk arra, hogy a rossz állapotú iratokról is készüljön felvétel. Néhány tucat irat esetében azonban azok fizikai állapota ezt nem engedte meg, és ezekre csak restaurálásuk után kerülhet sor. A digitalizált felvételek pontos számadatait az I. táblázat tartalmazza. A felvételek ellenőrzése még az iratok visszaadása előtt megtörtént. Természetesen ennek ellenére adódhatnak hibák, amelyek kisebb számban a digitalizálás során, nagyobb számban a néha előforduló helytelen

⁹ A pontos számokat ld. az I. táblázatban!

¹⁰ Ezúton is köszönöm Darabont Zsuzsanna munkáját.

¹¹ A digitalizálás szakmai megvalósításáról Czikkelyné Nagy Erika még 2016-ban beszámolt, amely az alábbi linken olvasható: http://reformacio.mnl.gov.hu/reformacio_kori_iratok_digitalizalasa_a_magyar_nemzeti_leveltarban

előkészítés miatt keletkeztek. A leggyakoribbak ezek közül, oldalak, vagy akár egyes iratok elmaradt digitalizálása, iratok valamelyik szélének lemaradása a felvételtől. Az előkészítés során elkövetett hibák között a leggyakoribb, ha egymáshoz tartozó töredékeket külön jelzet alatt, illetve ha össze nem tartozó iratokat egy jelzet alatt rögzítettek. Ezeknek a hibáknak a feltárására és kijavítására csak a feldolgozási szakasz során kerülhet sor.

I. Eredmények számokban

ÉV	FELTÁRT/ELŐKÉSZÍTETT IRATOK	DIGITÁLIS FELVÉTELEK SZÁMA
2016	55764	218190
2017	30849	96399
2018	2949	146663
összesen:	89562	461252

Adatbázisban történő feldolgozás

Az előkészítésbe és digitalizálásba fektetett hatalmas munka után azonban csak használhatatlan, átláthatatlan digitális állomány maradt volna, ha a támogatásként kapott összeget nem fordítottuk volna az iratok feldolgozására és online közzétételére. Erre ugyanis a levéltárnak saját erőforrása nem volt és nem is valószínű, hogy lesz. Az iratok feldolgozása az erre kifejlesztett online adatbázisban¹² és az MNL névtér-adatbázisában történt.

A feldolgozás szempontjai

A rendelkezésre álló levéltári források várható nagy mennyisége miatt a feldolgozásra egy a levéltárban eddig még nem használt módszert dolgoztunk ki: kombináltuk a leírás (lajstromkészítés) és az indexelés (hely-, név- és tárgymutató) módszerét. A feldolgozás minden részletre kiterjedő utasítás alapján történt és történik. Az egészségesség érdekében a gyakran ismétlődő elemek (például irattípus, tárgykör stb.) esetében legördülő listát (thesaurus) alkalmazunk. A feldolgozás során a nemzetközi leírási szabványoknak megfelelően minden esetben meg kell adni az irat megnevezését. Törekedni kell arra, hogy a megnevezés kifejezze az irat lényegét, de hangsúlyozottan nem regesztát készítünk, így például nem kell felsorolni minden személy- és helynevet, hiszen azok külön mezőbe kerülnek. Alapelv, hogy szisztematikusan

¹² <http://pest.natarch.hu> (A letöltés ideje: 2018. február 1.)

minden egyes iratot feldolgozunk, sőt az iratokban átírt oklevelek is külön rekordba kerülnek, természetesen a befoglaló irattal összekapcsolva. Az átírt oklevelek jelzetét – az előfordulás fizikai sorrendjében – /1., /2. stb. elemekkel különböztetjük meg az átíró oklevelek jelzetétől. Ugyanez igaz a másolati füzetekben/könyvekben fennmaradt iratokra is. Összefoglalóan a befoglalt és befoglaló iratok elnevezést használtuk ezekre. Amennyiben 1526 előtti iratokat is tartalmaznak a befoglaló iratok, oklevelek, ezeket is rögzítjük – alapadatokkal – az adatbázisban.

Nagyon fontos eredmény, hogy a személy-, testület- és helyneveket névtéradatbázis segítségével dolgozzuk fel. Az irat szövegében szereplő és azt aláíró valamennyi személy nevét rögzítjük.¹³ A testületek – technikai okokból – külön mezőt kaptak, így a konventek, a Magyar Kamara, a vármegyék stb. oda kerülnek. Azt is feltüntetjük egy bővíthető lista segítségével, hogy az adott személy milyen minőségében (szerepkörben) jelenik meg a leírt iratban.¹⁴ A nevet – amennyiben biztosan eldönthető – a névtérben rögzített normalizált alakban, azzal összekötve visszük fel az adatbázisba.¹⁵ Ha a nevet, azonosítás hiányában, nem tudjuk normalizált alakban felvenni, akkor betűhív formában vesszük fel. Fontos a kereshetőség érdekében, hogy a feltárás során talált névváltozatokat is rögzítjük a névtérben.

A személy tisztsége nem része a névnek, a tisztséget a névtérben rögzítjük. Ettől a munkától jelentős új eredményeket várunk. A vármegyei közigazgatástörténet kutatását például 312 szolgabíró és 250 alispán nevének rögzítésével, vagy hivatali idejének pontosításával segítettük már eddig is. Ugyanez igaz a nagybírák (nádor, nádori helytartó, országbíró, személynök) 44 ítélmesterére is. 192 kamarai tisztviselő (titkár, tanácsos, írnok, számvevő, számvevő segéd, futár stb.), 83 harmincados, 23 fizetőmester nevét sikerült tisztázni, amelyek közül sokakat nem ismert eddig a szakirodalom. A feltárt kapitányok, várnagyok (castellanusok) nemcsak a hadtörténeti kutatások, hanem a gazdasági offiálisok, praefectusok, provisorok stb. adataival együtt a birtok- és helytörténet számára is fontosak.

A helyek rögzítése is szerepek szerint történik.¹⁶ A „Létrehozás helye” mező mindeképpen kitöltendő akkor is, ha valamilyen okból hiányzik az iratból.¹⁷ A helyneveket a névtérből vett normalizált alakban visszük fel, az eddig még nem ismert változatokat a névtérben feltüntetjük. Betűhív formában vesszük fel azokat a helyneveket, melyeket a feldolgozás során nem sikerült azonosítani.

¹³ Nem kötelező ugyanakkor felvenni az összeírásban szereplőket, a méltóságsorban felsoroltakat, a kihirdetési záradékban említetteket. Rájuk azonban a kitöltő felület végén található „Megjegyzés” rovatban utalni kell.

¹⁴ A leggyakoribbak: „Létrehozó neve”, „Címzett”, „Kedvezményezett”, „Egyéb személy”, „Az irat kiállításában résztvevő egyéb személy”.

¹⁵ A normalizálásra vonatkozó alapelveket a már említett utasításban természetesen részleteztük.

¹⁶ Lehetséges szerepek: „Létrehozás helye”, „Másolat kiállításának helye”, „Hitelesítés helye”, „Birtok”, „Szövegben leírt egyéb hely”.

¹⁷ Ekkor „Nincs adat” kerül a mezőbe.

Az iratfajta és az irattípus esetében igyekszünk – a párhuzamosságok kiszűrése mellett – a korabeli elnevezéseket is feltüntetni. Azért érezzük ennek szükségességét, mert a hiányosan fennmaradt iratanyag miatt nagyon sokszor csak azok külső jegyeiből lehet következtetéseket levonni azok keletkezésére, így különféle igazgatástörténeti kérdésekre. A megfelelő irattípusokra rákeresve felgyorsíthatjuk ezeket a kutatásokat. A fennmaradási forma (eredeti, másolat, stb.), de leginkább a kancelláriai jegyzetek rögzítése szintén ugyanezt a célt szolgálja, azon túl, hogy utóbbiak rengeteg archontológiai adatot is tartalmaznak. A különféle iratfajták feltüntetése szintén a kereshetőséget segíti. Instrukcióból (hivatali működési utasítás) például eddig 86 darabot rögzítettünk, amelyek egyetlen lekérdezés alapján listázhatók.

Fontos megjegyezni, hogy a dátumot (az irat keletkezésének dátuma kötelező) normalizált alakban is feltüntetjük, amennyiben az iratban lévő dátumforma nem ilyen, hogy keresésénél minden adatot meg lehessen találni. A „Megpecsételt” választógomb esetében arra vagyunk kíváncsiak, hogy megpecsételték-e kiadáskor az iratot. Jelen keretek között több, a pecsétre vonatkozó információt nem tudunk megadni, mert nagyon lelassítaná a feldolgozást.

Munkaszervezés

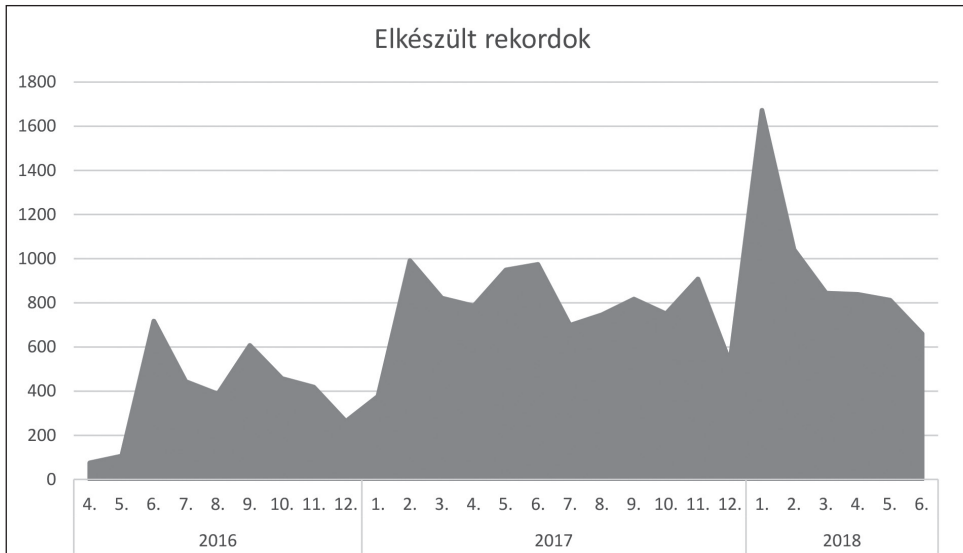
A feldolgozás során használt adatbázisról fontos tudni, hogy online adatbázis. A feldolgozás kezdetekor ugyanis arra gondoltunk, hogy a külsős projekt résztvevőknek a munka elvégzéséhez ne kelljen a levéltárba bejönnie, mivel a feladatra tervezett 15-16 fő infrastrukturális háttérét az intézményben nem tudjuk megoldani. Erről az elképzelésről azonban néhány hónap elteltével bebizonyosodott, hogy kevésbé alkalmazható. A feldolgozás ezen formája ugyanis meglehetősen nehéz feladat, kellő paleográfiai, nyelvtudásbéli tapasztalatot és ismereteket igényel. A jelentkezők közül – akik között főként végzett diplomásokat illetve doktorandusz hallgatókat találunk – az első hónapokban sokan lemorzsolódtak. Rá kellett jönnünk, hogy egy kutatócsoportot kell szerveznünk, amelynek tagjai a levéltár épületében, egymással és a vezető kutatóval szorosan együttműködve végzik a feldolgozást. A forrásfeltáró munkacsoport létrejöttét segítette az a felismerés is, hogy a munkára felvett fiatal kutatók számos olyan speciális paleográfiai, közigazgatási, kormányzattörténeti, birtokigazgatási, hely- és családtörténeti problémával szembesülnek a feldolgozás során, amelyeket egy valódi, egy helyen működő munkacsoportként könnyebben meg tudnak oldani. 2016 februárjától két, 2017 januárjától három főt alkalmaztunk teljes állásban a projekt támogatás terhére. Mellettük még további öt-hat fő vett részt állandóan a feldolgozásban teljes vagy részmunkaidőben, megbízási szerződéssel. A levéltár saját munkatársai közül is voltak, akik részt vállaltak a feldolgozásban (hét fő), de a feldolgozási munka (rekordok, névtér stb.) legnagyobb részét külső munkaerő végezte.

A munkaszervezés szempontjából fontos tény, hogy a feldolgozás törzsegységenként történt.¹⁸ Az egész munkafolyamatot – az előkészítéshez és a digitalizáláshoz hasonlóan – pontosan nyilván kellett tartani, ugyanis ennek hiánya az érintett törzsegységek nagy számai miatt komoly zűrzavart okozott volna. A feldolgozandó irategységek sorrendjét nem terveztük meg előre. Egyrészt azért, mert mindegyik feldolgozása célkitűzés, másrészt pedig alkalmazkodnunk kellett a digitalizálás sorrendjéhez, a feldolgozás ugyanis a képfájlok alapján történik. A harmadik szempont a törzsegységekben található feldolgozandó iratok mennyisége volt, hiszen a projekt kezdeti, kísérleti szakaszában a kisebb terjedelmű fondok tűntek a legcélszerűbb választásnak.

A feldolgozással párhuzamosan történt a képfájlok ellenőrzése, szükség esetén azok átnevezése (az online publikáció miatt), esetlegesen a hiányzó képek pótlása. Egy teljes törzsegység időintervallumon belüli iratainak feldolgozása után történik az adatbázis- és névtérrekordok ellenőrzése. Ez egyrészt szakmai ellenőrzést jelent, másrészt a munka teljességének ellenőrzését is. Ilyenkor még egyszer ellenőrizzük, hogy valamennyi előkészített iratot digitalizáltuk-e, illetve, hogy valamennyi digitalizált iratot feldolgoztuk-e. A pontos mennyiségi adatok is csak ezután állapíthatók meg.

A feldolgozás során eddig mintegy 20 000 rekordot rögzítettünk az adatbázisban. A pontos adatok, továbbá rekordszámok havi bontása a II. táblázatban illetve az 1. ábrán olvashatók. A névtérben emellett 31 376 darab személy- (11 315 preferált névalak, 20 061 variáns), 234 darab testületi és 64 darab földrajzi névrekordot rögzítettünk.

1. Feldolgozás rekordszámai havi bontásban

¹⁸ A feldolgozás eddig 65 törzsegységet érintett.

II. Eredmények számokban

ÉV	FELDOLGOZOTT REKORDOK	PUBLIKÁLT REKORDOK	PUBLIKÁLT FELVÉTELEK
2016	3473		
2017	9345		
2018	6231	13725	56773
összesen:	18949	13725	56773

Online közzététel

2017 első félévében az adatbázis online hozzáférésén is elkezdtek dolgozni a levéltár informatikusai¹⁹ a levéltár Adatbázisok Online szolgáltatásán keresztül. A rekordok és képfájlok összekapcsolása esetében már idejekorán kiszűrtük a hibákat. A szolgáltatás jelenlegi verziója sajnos nincs teljesen felkészülve adatbázisunk minden tartalmának közzétételére (több adatunk van, mint amennyi egyelőre megjeleníthető). Így nem lehet keresni a személyek és testületek szerepére, így a létrehozó, címzett stb. adatokra csak az egyes rekordokban találunk információt, ezekre keresni nem tudunk. További gondot okoz, hogy a névtér és az adatbázis rekordjainak összekapcsolása meglehetősen instabil, a hibák egy részének a kijavítása már csak az Adatbázisok Online következő verziójában valósul meg, amelyet a levéltár 2019-től szándékozik szolgáltatni. Ezzel van összefüggésben az is, hogy az irattípus mezőre jelen verzióban nem lehet keresni, ugyanis a feldolgozás során az e rovatnál elkészült adattartalmak ellenőrzése még zajlik, s azokat már csak végleges, javított formában az új adatbázis verzióban tesszük közzé. Az adatbázis publikus verziójának első hivatalos bemutatására 2018. október 30-án került sor az MNL reformációs projektzáró rendezvényén.²⁰ Az adatbázisrekordok és a hozzájuk kapcsolódó digitális képek az alábbi oldalon érhetők el: <http://adatbazisokonline.hu/adatbazis/reformacio-1526-1570>.

Az iratok online közzététele csak meghatározott időközönként lehetséges, mivel nem történhet automatikusan. A levéltár informatikusai indítják el a folyamatot, mely által a feldolgozó felület adatai átkerülnek a publikus rendszerbe, és az itteni rekordokat összekapcsolják a menet közben vízjelezett képfájlokkal. A képeket a jó olvashatóság érdekében eredeti méretükben publikáljuk. Jelenleg 13 725 rekord található az adatbázisban, amelyek közül 10 762 darab önálló irat, 2963 darab pedig úgynevezett „befoglalt”. Az önálló iratok rekordjaihoz²¹ jelenleg 56 773 felvétel kapcsolódik. Technikai okokból 309 darab önálló iratnak még nem található a digitális másolata.

¹⁹ Záros Zsoltnak köszönöm ezúton is a munkát.

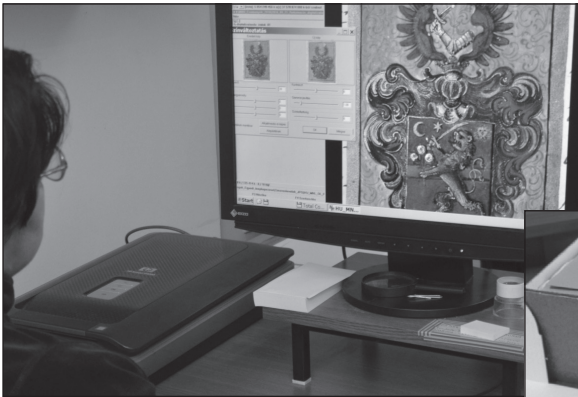
²⁰ Bővebben: http://mnl.gov.hu/mnl/ol/hirek/beszamolo_a_reformacio_mnl_projekt_zarounnepsegerol

²¹ A befoglalt iratok képei a befoglaló iratnál találhatóak.

A megkezdett munka folytatása

A Reformáció Emlékbizottság által támogatott projekt 2018. június 30-án véget ért. A fent ismertetett számadatokból azonban világosan kitűnik, hogy nem értünk a megkezdett munka végére. Ez igaz részben az előkészítésre és a digitalizálásra is, de leginkább a feldolgozásra. A feldolgozás folytatását a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal „Az MNL OL 1526–1570 közötti iratainak feldolgozása és online publikálása” című K 128695 azonosítószámú pályázat keretein belül 2018. szeptember 1. és 2020. augusztus 30. közötti időszakban támogatta. A munkát – korábbiakhoz képest szerényebb létszámban – szeptember 1-jén meg is kezdtük. Terveink szerint évente újabb 8–10 000 rekorddal bővítjük majd az adatbázist. Munkatervi feladatként tervezzük az előkészítés és digitalizálás teljes befejezését is. Munkánk során minden segítséget örömmel fogadunk.

A reformációs iratok digitalizálásának munkafázisai
(Fotó: Czikkelyné Nagy Erika és Lajos Ádám)

